

drage og vejlede dem. En stor Del af Udvalget mente, at man vistnok vilde gøre rettest i at lade dette udvikle sig ad privat Vej, at man maatte bedst vilde faa en Skole, der kunde blive en Mønsterstole for Uddannelse af Forstolelærerinder, indrettet af Folk, der ganske særlig havde kastet deres Kærlighed paa denne Sag og vilde tage den op som en Opgave, der særlig laa for dem. Men det viste sig, at der i Udvalget var Medlemmer baade fra, hvad man plejer at kalde højre, og hvad man plejer at kalde venstre Side, der holdt paa, at det vilde være det retteste at gaa til en Statsanstalt, naar vi skulde have en saadan Mønsterstole, og den højtærede Minister erklærede, at han ikke kunde gaa ind paa en saadan Anstalt, med mindre det blev en Statsanstalt. Da Forholdet er saaledes, ere vi, der oprindeligt holdt paa, at man skulde søge Sagen fremmet gennem en privat Skole, f. Eks. en saadan Skole, som den danske Skoleforening i det medfølgende Andragende har tilbudt at oprette med Statsunderstøttelse, blevne enige om, at man under disse Omstændigheder ikke burde lade Sagen strande paa Spørgsmaalet om, hvorvidt det skulde være en privat Skole eller en Statsstole, idet det var os klart, at det var overordentlig vigtigt, at der snart bliver begyndt og begyndt paa en saadan Maade, at hele den Uddannelse af Forstolelærerinder, der selvfølgelig vil komme til at foregaa rundt omkring i Landet, faar et Mønster at gaa efter. Vi kunde ogsaa nok gaa ind paa en Statsanstalt, naar den blev saaledes indrettet, at der blev den fornødne Frihed for Skolen til at udvikle sig, efter som Livet kræver, saa at ikke Reglerne blive altfor stærkt og nøjagtig fastslaaede fra Begyndelsen af, men at der blev forbeholdt en vis Frihed; og dette have vi ogsaa naaet i det Forslag, der nu stilles af Udvalgets Flertal. Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa Enkeltighederne i dette Forslag, idet jeg antager, at ærede Medlemmer have gjort sig bekendt med Betænkningen. De ville der finde de fornødne Oplysninger om Sagens Enkeltheder. Jeg skal kun anbefale, at man gaar ind paa det Forslag, der nu er stillet af Udvalgets Flertal om Oprettelsen af en saadan Skole til Uddannelse af Forstolelærerinder, da jeg har den Overbevisning, at det vil blive af ikke ringe Betydning for hele vort Almuekolevæsen. Hvis det kan lykkes at faa gode Forstoler for de mindste Børn indrettede hele Landet over med Lærerinder, der særlig egne sig til denne Bæring, tror jeg, at vi have gjort et Fremstridt i vort Skolevæsen, større end man vistnok i første Øjeblik er tilbøjelig til at

antage. Der er et Mindretal i Udvalget, der har stillet Forslag om, at man ikke skulde gaa ind paa et saadant Forstolelærerinde-Seminarium, med mindre man fik et af de nuværende Statsseminarier, navnlig det i Ranum, nedlagt med det samme. Det har Flertallet ikke kunnet gaa med til, dog ikke af den Grund, at Flertallet skulde være imod Nedlæggelsen af et Statsseminarium. Det er der ganske vist nogle af Flertallets Medlemmer, der ere absolut imod, men der er andre, og til dem hører jeg, som tro, at man meget vel kan undvære ikke blot et, men maatte flere af de nu bestaaende Statsseminarier. Jeg for mit Bedkommende tror, at i alt Fald vilde tre Statsseminarier et i Sjælland, et i Fyn og et paa Sjælland, være fuldt tilstrækkelige. Men vi forsøgte jo i Fjor under Lønningslovens Behandling i Udvalget at faa et af de bestaaende Statsseminarier nedlagt, og det viste sig da, at det ikke lod sig gøre over for Ministerens Modstand. Vilde man nu sige, at det dog var muligt, man kunde enes med Landsstinget derom, vil jeg henlede Opmærksomheden paa, at Landsstinget i Ar ikke blot ikke har villet nedlægge noget af de bestaaende Statsseminarier, men har villet forsøge deres Antal med et, som var langt større og kostbarere end noget af de nu bestaaende. Det tyder ganske vist ikke paa, at Landsstinget i Ar skulde være mere villigt end i Fjor til at nedlægge et af de bestaaende Statsseminarier. Jeg skulde imidlertid være med til at gøre et Forsøg i denne Retning hvis jeg ikke var overbevist om, at det vilde være det samme, som at den Skole, der her er Tale om, i alt Fald i Ar ikke vilde blive fastslaaet ved Lov. Flertallet af Udvalget har været paa det Rene med, at det vilde være til ubodelig Skade for den Udvikling, der foregaaer paa Forstolelærerens Omraade, hvis man ikke snart fik en Mønsterstole som den, der her er Tale om, og det kunde derfor ikke finde det forsvaret at at afsætte det efter den overordentlige tvivlsomme Ting, om det bliver muligt at faa Regeringen og Landsstinget til i den nærmeste Fremtid at gaa ind paa Nedlæggelse af et af de bestaaende Statsseminarier. Jeg har imidlertid det Haab, at man alligevel skal kunne komme til en saadan Nedlæggelse, men det er af en anden Grund, jeg nærer dette Haab. Der er nemlig i den senere Tid rejst meget alvorlige Anker imod hele Læreruddannelsen her i Landet, og det fra forskjellige Sider. I Landsstingets Betænkning er der, som man vil have set, stet en Henvendelse til Regeringen om at tage enkelte Sider af Læreruddannelsen under